

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 11CoCsp/39/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122228972
Dátum vydania rozhodnutia: 06. 06. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Fedor Benka
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2023:6122228972.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu senátu Mgr. Fedora Benku a sudkýň JUDr. Silvie Hýbelovej a Mgr. Kataríny Arnouldovej, v spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s. r. o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, zastúpenému splnomocnencom: Remedium Legal, s. r. o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 53 255 739, proti žalovanej: A. A., nar. XX.XX.XXXX, trvale bytom B. C. D. XX, zastúpenej splnomocnencom: Občianske združenie Pomoc a Ochrana Ľuďom, so sídlom Trakovice 158, IČO: 51 563 193, o zaplatenie 2.803,96 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Galanta z 30. júna 2022 č.k. 10Csp/51/2022-133, takto

rozhodol:

- I. Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.
- II. Žalovaná má proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100%.

odôvodnenie:

1. Rozsudkom napadnutým odvolaním súd prvej inštancie zamietol žalobu žalobcu, ktorou sa tento proti žalovanej domáhal zaplatenia sumy 2.803,96 eur, úroku vo výške 532 eur, úroku z omeškania vo výške 32,48 eur a úroku z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 2.742,34 eur od 08.05.2021 do zaplatenia. O nároku na náhradu trov konania rozhodol tak, že žalovanej priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

2. Svoje rozhodnutie súd právne odôvodnil použitím ust. § 52 ods. 1 až 4, § 53 ods. 1, 2, 3, 5, 6 a 9, § 54 ods. 1 a § 565 Občianskeho zákonníka, § 497 Obchodného zákonníka, § 1 ods. 2, § 2, § 7 ods. 1, § 9 ods. 1, 2 a 9, § 11 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, ako aj § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách a o zmene a doplnení niektorých zákonov, keď v danom prípade mal preukázané, že ide o zmluvu spotrebiteľskú, a to jednak s ohľadom na povahu zmluvných strán, keďže žalobca pri uzatváraní a plnení zmluvy konal a žalovaná nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti, jednak s ohľadom na skutočnosť, že pre spotrebiteľa sú vopred pripravené podmienky zmluvy, a nie je vytvorený priestor na dojednanie jej obsahu alebo zmeny obsahu pred uzatvorením. Vzhľadom na vykonané dokazovanie mal súd za preukázané, že právny predchodca žalobcu so žalovanou uzavreli spotrebiteľskú zmluvu 20. júna 2014, v zmysle ktorej banka žalovanej poskytla úver vo výške 8.250,00 eur s úrokovou sadzbou 9,90% p. a., RPMN 12,06%, celkovú sumu zaplatenia úveru 11 952,05 eur, priemerná RPMN 11,89%, termín prvej splátky 20. augusta 2014 vo výške 143,12 eur, 2.-82. splátka vo výške 143,12 eur a posledná splátka 20. júna 2021 vo výške 142,71 eur. V zmysle všeobecných obchodných podmienok článku VII. bodu 8, psím. b/ ak banka za podmienok dohodnutých v zmluve o úvere vyhlási úver, alebo jeho časť poskytnutý na základe zmluvy o úvere za splatný vrátane úrokov a poplatkov jednorazovo pred dohodnutým termínom splatnosti, banka je oprávnená vyhlásiť za splatné ostatné úvery dohodnuté medzi dlžníkom a bankou. Banka pred zosplatením úveru vyzvala žalovanú

listom z 24. marca 2020, aby do 10 dní odo dňa doručenia zásielky zaplatila dlh vo výške 967,46 eur pod následkom zosplatnenia úveru. Žalovaná zásielku osobne prevzala 26. marca 2020. Banka listom z 13. mája 2021 žalovanej oznámila zosplatnenie úveru a vyzvala žalovanú banke zaplatiť 3.368,44 eur. Žalovaná zásielku prevzala 17.05.2021. Banka so žalobcom uzavrela zmluvu o postúpení pohľadávok 07.05.2021, ktorú skutočnosť bola oznámená žalovanej. Žalovaná rozporovala všetky skutkové tvrdenia žalobcu, pričom poukázala, že banka pred uzavretím zmluvy nepostupovala s odbornou starostlivosťou, neskúmala bonitu klienta a uplatnila námietku premlčania. Súd skúmal, či žalobca má aktívnu legitimáciu v konaní. Ustanovením § 92 ods. 8 zákona o bankách zákonodarca sledoval sprísnenie postúpenia cesie bankovej pohľadávky zo sféry kontrolovanej centrálnou bankou a umožniť dlžníkovi, ktorý poruší zmluvné podmienky, aby v primeranom čase vykonal nápravu a zotrval vo vzťahu s bankou, s ktorou dojednal finančnú službu (toto právo banka nemá, ak klient uhradil omeškaný peňažný záväzok ešte pred postúpením pohľadávky, s výnimkou, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti peňažného záväzku presiahol jeden rok). Zákonom stanovené podmienky postúpenia, akými sú postúpenie iba splatnej pohľadávky, písomná výzva, aspoň 90-dňová lehota trvania omeškania, umožňujúce postúpiť bankovú pohľadávku iba na vybrané subjekty, nepodporujú záver, že by hlavným cieľom sprísnenia cesie bankovej pohľadávky bola ochrana bankového tajomstva. Striktné podmienky postúpenia pohľadávky vo svojom súhrne opodstatňujú záver o zákaze postúpenia bankovej pohľadávky so súčasným stanovením výnimiek z tohto zákazu a neumožňujú odklon od pravidiel cesie bankovej pohľadávky v neprospech spotrebiteľa. Bolo by v rozpore s účelom zákona o bankách a viedlo by k neúnosnému právnemu stavu, ak by banky postupovali „živý“ úver na akýkoľvek subjekt, ktorého činnosť nespadá v zmysle zákona o bankách pod dohľad Národnej banky Slovenska. Vzhľadom na nesprávny postup právneho predchodcu žalobcu pri zosplatnení, pohľadávka banky v čase uzavretia zmluvy o postúpení pohľadávok /07.05.2021/, úver zostal živý a takýto netvorí predmet platného postúpenia pohľadávky. Aktívnu vecnou legitimáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva subjektu - žalobcovi ním uplatňované právo (nárok), respektíve mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúvanie vecnej legitimácie, či už aktívnej (existencia tvrdeného práva na strane žalobcu), alebo pasívnej (existencia tvrdenej povinnosti na strane žalovaného) je imanentnou súčasťou každého súdneho konania. Súd vecnú legitimáciu skúma vždy aj bez návrhu a aj v prípade, že ju žiaden z účastníkov konania nenamieta. To, že sa súd výslovne k vecnej legitimácii nevysloví, neznamená, že sa ňou v konaní nezaoberal (rozsudok Najvyššieho súdu SR z 29. 6. 2010, sp. zn. 2 Cdo 205/2009). Súd má za to, že v danom prípade žalobca nemá aktívnu legitimáciu v tomto konaní. Ďalšou otázkou, ktorou sa súd zaoberal bola otázka zisťovania bonity zo strany banky pred uzavretím zmluvy. S poukazom na ustanovenie § 11 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, ak veriteľ nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, nie je oprávnený vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. V prípade hrubého porušenia povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa úver považuje za bezúročný a bez poplatkov. Za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 sa považuje posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa alebo bez nahliadnutia do príslušnej databázy údajov o spotrebiteľoch na účely posudzovania ich schopnosti splácania úverov alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Pri získaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom, tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz žiadateľovej finančnej situácie. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplne, presné a pravdivé údaje. Konaním s odbornou starostlivosťou nie je uvedenie príjmu spotrebiteľa bez jeho preukázania a bez požadovania preukázania nákladov spotrebiteľa na živobytie a prípadných záväzkov ovplyvňujúcich jeho bonitu. Súd poukazuje na rozhodnutia Krajského súdu v Prešove z dňa 1. júna 2017, sp. zn. 3Co/25/2017, Rozsudok Krajského súdu v Prešove z dňa 27. októbra 2016, sp. zn. 6Co/171/2016, porovnaj aj Nejvyšší správny súd 1. apríla 2015 č. j. 1 As 30/2015-39, alebo aj Ústavného súdu Českej republiky zo dňa 5. marca 2019, TZ 26/2019. Banka pred poskytnutím úveru žalovanej zisťovala bonitu prostredníctvom dopytu na Sociálnu poisťovňu a zistila, že žalovaná je zamestnaná od mesiaca január 2014 aspoň 99 dní, jej priemerný vymeriavací základ za posledných 6 mesiacov bol 621 eur. Dopytom do Spoločného registra bankových informácií zistila, že splátky existujúcich úverov sú vo výške 109 eur mesačne. Banka iné zisťovania nevykonala. Disponibilný zostatok žalovanej predstavoval 512 eur, bez zohľadnenia splátok na predmetný úver. Žalovaná sa zaviazala úver splácať v mesačných splátkach vo výške 143,12 eur, takže mesačne jej k dispozícii zostalo 368,88 eur, avšak veriteľ nezisťoval jej ďalšie mesačné

náklady, teda jej osobný a domáci rozpočet, a to, ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov. Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje. Súd má za to, že banka nekonala s odbornou starostlivosťou a v takom prípade nie je banka oprávnená vyžadovať od spotrebiteľa jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru. Bolo na žalobcovi, aby nepochybne preukázal, že bonitu žalovanej banka náležite skúmala, a že si splnila povinnosti plynúce pre ňu z § 7 ods.1 zákona č. 129/2010 Z.z.. Pre účely posúdenia splnenia povinnosti uloženej dodávateľovi v § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. nie je smerodajné iba, aká bola reálna finančná, majetková, sociálna situácia spotrebiteľa, ale akým spôsobom dodávateľ (žalobca) pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity klienta. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezabavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Teda pokiaľ si žalobca uplatňuje právo na plnenie zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ako je tomu aj v prejednávanej veci, je nutné vyhodnotiť, či pri uzatvorení zmluvy boli splnené všetky povinnosti a podmienky, ktoré na tieto zmluvné vzťahy kladie právna úprava zameraná na ochranu spotrebiteľa, teda § 52 Občianskeho zákonníka a nasl.. O trovách konania rozhodol súd v súlade s § 255 ods. 1 CSP, podľa ktorého má žalovaná ako procesne úspešná strana sporu právo na náhradu trov konania a trov právneho zastúpenia vo výške 100%.

3. Proti rozsudku súdu prvej inštancie podal v zákonnej lehote odvolanie žalobca, ktorý navrhol napadnutý rozsudok zmeniť a jeho žalobe vyhovieť, resp. napadnutý rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Odvolanie odôvodnil tým, že súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Poukázal na znenie ust. § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, z ktorého vyplýva, že za hrubé porušenie povinnosti podľa § 7 ods. 1 zákona sa považuje a) posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa, alebo b) bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver. Z uvedeného je zrejmé, že pokiaľ veriteľ neskúmal bonitu spotrebiteľa ani jedným z vyššie uvedených spôsobov, považuje sa spotrebiteľský úver za bezúročný a bez poplatkov. Ak však veriteľ posudzoval bonitu (aspoň) jedným zo spôsobov uvedených v ust. § 7 ods. 1, potom nemohlo dôjsť k hrubému porušeniu povinností. V danom konkrétnom prípade bol dopyt vykonaný v deň podpisu zmluvy a bonita bola vypočítaná správne, teda na základe výsledkov z databázy bánk, ako aj dopytom na Sociálnu poisťovňu. Odvolateľ poukázal na to, že postupca overil úveryschopnosť žalovanej prostredníctvom verejne dostupných registrov, čo preukázal aj výpisom zo systému evidencie postupcu ohľadom lustrácií úverového registra žalovanej a rovnako aj dopytom na Sociálnu poisťovňu. Uvedené dokumenty jasne preukazujú, že postupca skúmal pred podpisom zmluvy bonitu žalovanej. Súd nesprávnym procesným postupom znemožnil žalobcovi, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, nakoľko v skutkovom prípade, kedy pôvodný veriteľ OTP Banka Slovensko, a. s. splnil požiadavky zákonodarcu, tieto požiadavky aktívne zmenil a prispôbil zákonné ustanovenia – zrejme s cieľom ochrany spotrebiteľa – ktorú však súd zjavne nepoňal ako ochranu pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami, nekalými obchodnými praktikami a závadnými výrobkami, ale ako požiadavku na zastúpenie spotrebiteľa a aktívne vyhľadávanie dôvodov zamietnutia žaloby, a to aj za cenu výkladu zákona, ktorý nie je možné dosiahnuť iným spôsobom, než výkladom contra legem. Odborná spôsobilosť pri posudzovaní schopnosti žalovanej splácať úver bola zachovaná, pričom v rámci kontraktačného procesu nedošlo k porušeniu žiadnej povinnosti právneho predchodcu. Informácie o príjmoch a zamestnaní žalovanej boli overené dopytom v Sociálnej poisťovni, ktorého výsledok bol predložený v konaní, a v zmysle ktorého bola žalovaná zamestnaná od 01/2014 aspoň 99 dní a priemerný vymeriavací základ za posledných šesť mesiacov bol aspoň 621 eur. Existujúce splátky iných úverov boli overené dopytom do Spoločného registra bankových informácií, ktorého výsledok bol predložený v konaní. V zmysle výsledku dopytu boli splátky existujúcich úverov vo výške 109 eur mesačne. Disponibilný zostatok žalovanej tak predstavoval sumu 512 eur, čo pri zohľadnení životného minima predstavoval zostatok príjmov žalovanej viac ako dvojnásobok mesačnej splátky úveru. Výsledkom daného posúdenia schopnosti žalovanej splácať úver bol jednoznačný záver o jej platobnej spôsobilosti/schopnosti splácať daný úver. Považoval za preukázané, že neboli splnené podmienky hrubého porušenia povinnosti, nakoľko si právny predchodca žalobcu preukázateľne a nesporne svoju povinnosť preveriť dlžníka v registroch splnil. Zamietnutie žaloby pre nepreukázanie platného postúpenia

pohľadávky pre žalovaného znamená, že síce nie je nútený podrobiť sa prípadného nútenému výkonu súdneho rozhodnutia, avšak prakticky sa dostáva do stavu právnej neistoty vo vzťahu k tomu, kto je jeho veriteľom a komu teda má svoj dlh vlastne splniť, aby dosiahol napr. výmaz z úverového registra. Žalobca zostane veriteľom žalovanej aj v takom prípade, ak by napadnutý rozsudok súdu nadobudol právoplatnosť, nakoľko táto pohľadávka na neho bola postúpená zmluvou o postúpení pohľadávok, ktorá nebola nikdy výrokom súdneho rozhodnutia určená ako absolútne neplatná, čím nie je dôvod na vrátenie pohľadávky postupcovi. Napadnuté rozhodnutie súdu len veľmi zdanlivo ochraňuje spotrebiteľa (v rovine zamietnutia žaloby), nakoľko v skutočnosti môže byť spotrebiteľ v konečnom dôsledku uvedeným rozhodnutím zo strany súdu poškodený. Žalobca považuje za preukázané, že právny predchodca bol oprávnený vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pohľadávky, ako aj postúpiť pohľadávku na žalobcu, pričom splnenie podmienok postúpenia podľa osobitných predpisov žalobca preukázal listinnými dôkazmi, ako aj skutkovými tvrdeniami.

4. Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 34 CSP) po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou - stranou sporu, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 1 CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP), a že odvolateľ použil zákonom prípustné odvolacie dôvody (§ 365 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie v medziach daných rozsahom (§ 379 CSP) a dôvodmi odvolania (§ 380 ods. 1 CSP) postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

5. Predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp. zn. 10Csp/51/2022 je zaplatenie 2.803,96 eur príslušenstvom.

6. Predmetom odvolacieho konania je preskúmanie správnosti postupu a rozsudku súdu prvej inštancie, ktorým bola žaloba zamietnutá a žalovanej bol proti žalobcovi priznaný nárok na náhradu trov konania.

7. Odvolateľ odvolanie odôvodnil tým, že súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočňoval jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 365 ods. 1 písm. b/ CSP), na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam (§ 365 ods. 1 písm. f/ CSP) a napadnutý rozsudok vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci (§ 365 ods. 1 písm. h/ CSP).

8. Postup súdu, ktorým sa znemožní strane sporu realizácia procesných práv, ktoré jej Civilný sporový poriadok priznáva, je relevantný vtedy, ak išlo o postup nesprávny (uvažované z hľadiska zachovania postupu súdu určeného zákonom alebo ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi), a ak sa postup súdu prejavil v priebehu konania, a tiež pri rozhodovaní. Nezávislosť rozhodovania všeobecných súdov sa uskutočňuje v ústavnom a zákonnom procesnoprávnom a hmotnoprávnom rámci. Procesnoprávny rámec predstavujú predovšetkým princípy riadneho a spravodlivého procesu ako vyplývajú z článku 36 a nasl. Listiny základných práv a slobôd, ako aj článku 46 Ústavy SR. O naplnenie uvedeného odvolacieho dôvodu pôjde vtedy, ak nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci realizáciu práv strany sporu dosiahne určitú intenzitu, ktorá odôvodní záver o tom, že celé konanie sa javí ako nespravodlivé.

9. Odvolateľ videl nesprávny procesný postup a porušenie práva na spravodlivý proces v tom, že napriek splneniu všetkých zákonných požiadaviek zo strany jeho právneho predchodcu, súd výkladom zákona contra legem aktívne vyhľadával dôvody pre zamietnutie žaloby.

10. Odvolací súd poukazuje na to, že obsah práva na spravodlivý súdny proces nespočíva len v tom, že osobám nemožno brániť v uplatnení práva alebo ich diskriminovať pri ich uplatňovaní, obsahom tohto práva je i relevantné konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Do práva na spravodlivý súdny proces nepatrí právo strany sporu, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi, navrhovaním a hodnotením dôkazov (IV.ÚS 252/2004).

11. Odvolací súd nezistil naplnenie uvedeného odvolacieho dôvodu, keď odvolateľom namietané zdôvodnenie odvolacieho dôvodu predstavuje odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP, čím sa bude odvolací súd zaoberať nižšie.

12. Odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP je daný, ak výsledok hodnotenia dôkazov súdom prvej inštancie nezodpovedá postupu vyplývajúceho z ust. § 191 CSP, pretože súd zobral do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán sporu nevyplynuli, ani inak nevyšli počas konania najavo, alebo súd nezohľadnil rozhodujúce skutočnosti, ktoré boli vykonanými dôkazmi preukázané a vyšli počas konania najavo, alebo v hodnotení dôkazov, prípadne poznatkov, ktoré vyplynuli z prednesov strán, alebo vyšli najavo inak, z hľadiska ich závažnosti (dôležitosti), zákonnosti, pravdivosti a vierohodnosti, je logický rozpor, alebo ktoré odporujú ust. § 195 až 210 CSP.

13. Zásada voľného hodnotenia dôkazov vyjadruje, že záver, ktorý si sudca urobí o pravdivosti, či nepravdivosti tvrdených skutočností, vzhľadom na poznatky získané z vykonaných dôkazov, je vecou vnútorného sudcovho presvedčenia a jeho logického myšlienkového postupu. Z tejto zásady vyplýva, že na nesprávnosť hodnotenia dôkazov možno usudzovať len zo spôsobu, akým súd hodnotenie vykonal. Ak nemožno v tomto smere vyčítať súdu žiadne pochybenia (napr. že výsledok hodnotenia dôkazov nezodpovedá pravidlám logického myslenia, alebo že súd vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov nevyplynuli alebo opomenul rozhodné skutočnosti, ktoré vyšli v konaní najavo), potom nie je ani možné polemizovať s jeho skutkovými závermi.

14. Odvolací dôvod v zmysle § 365 ods. 1 písm. h) CSP je daný, ak súd prvej inštancie posúdil vec podľa právnej normy, ktorá na zistený skutkový stav nedopadá, alebo právnu normu, síce správne určenú, nesprávne vyložil, prípadne ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval.

15. Pretože odvolací súd v celom rozsahu preberá súdom prvej inštancie zistený skutkový stav, ktorý vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre posúdenie žalobou uplatneného nároku, jeho výsledky jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach správne vyhodnotil a napokon dospel k správnym skutkovým záverom, pokiaľ ide o skutočnosti právne rozhodné pre posúdenie žalobou uplatneného nároku, a pretože odvolací súd v celom rozsahu zdieľa i právne závery prvoinštančného súdu vo veci, ktorý na vec aplikoval správne hmotno-právne ustanovenia, a tieto v súvislosti s danou vecou i správne vyložil, s poukazom na ust. § 387 ods. 2 CSP odvolací súd už iba odkazuje na správne a presvedčivé písomné vyhotovenie rozsudku.

16. Podstatou odvolania žalobcu bola námietka, že jeho právny predchodca sa nedopustil hrubého porušenia povinností podľa § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z., v zmysle ktorého sa za hrubé porušenie povinností považuje a) posudzovanie schopnosti splácať úver veriteľom bez akýchkoľvek údajov o príjmoch, výdavkoch a rodinnom stave spotrebiteľa, alebo b) bez prihliadnutia na údaje z príslušnej databázy alebo registra na účely posudzovania schopnosti spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver, keď v konkrétnom prípade bola bonita vypočítaná správne na základe výsledkov z databázy banky, ako aj dopytom na Sociálnu poisťovňu.

17. Z napadnutého rozsudku súdu prvej inštancie však nevyplýva, že by súd dospel k záveru o hrubom porušení povinností podľa § 7 ods. 1 citovaného zákona zo strany právneho predchodcu. Súd prvej inštancie dospel k záveru, že právny predchodca žalobcu nekonal s odbornou starostlivosťou podľa § 7 ods. 1, a teda nebol oprávnený od žalovanej vyžadovať jednorazové splatenie spotrebiteľského úveru, v dôsledku čoho sa úver nestal splatným, a nebolo možné pohľadávku titulom úveru s poukazom na ustanovenie § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách postúpiť na žalobcu. Odvolací súd v podrobnostiach odkazuje na súdom prvej inštancie citované zákonné ustanovenia, ich výklad, ako aj závery, ku ktorým súd dospel, ktoré považuje za správne.

18. Na rozvíjajúcom sa trhu s úvermi je dôležité, aby veritelia neposkytovali úvery nezodpovedne alebo bez predchádzajúceho posúdenia úverovej bonity, a aby členské štáty vykonávali potrebný dohľad na vyvarovanie sa takémuto správaniu, a aby stanovili potrebné opatrenia na sankcionovanie veriteľov v takýchto prípadoch (ods. 26 preambuly smernice Európskeho parlamentu a Rady č. 2008/48/ES z 23. apríla 2008 o zmluvách o spotrebiteľskom úvere a o zrušení smernice Rady 87/102/EHS).

19. Zákon o spotrebiteľských úveroch vyžaduje skúmanie bonity klienta s odbornou starostlivosťou, t. j. vyžaduje vyšší stupeň obozretnosti a odbornosti. Zákonnú podmienku uvedenú v § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch „s odbornou starostlivosťou posúdiť schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver“ je potrebné vykladať tak, že nepostačuje zo strany spotrebiteľa len uvedenie výšky

príjmov a výdavkov, ale od žalovaného ako veriteľa sa vyžaduje, aby poskytnuté informácie analyzoval a vyhodnocoval. Dôraz pri posúdení úverovej schopnosti je pritom kladený na pomer medzi príjmami a výdavkami spotrebiteľa a na posúdenie toho, či spotrebiteľovi zostane po vynaložení bežných výdavkov mesačne taká čiastka, aká bude potrebná pre splácanie úveru. Pri posudzovaní budúcej schopnosti spotrebiteľa splácať úver sa vychádza z existujúceho stavu a prezumpcie jeho zachovania do budúcnosti. Nejde pritom o získanie stopercentnej istoty, že úver bude v budúcnosti splatený, pretože nie je napr. možné s istotou vylúčiť, že spotrebiteľ dostane výpoveď z pracovného pomeru, dlhodobu chorobu a pod. Cieľom zákonodarcu bolo efektívne zamedziť predlžovaniu spotrebiteľov, ktorí nie sú schopní svoje záväzky riadne splácať. Z textu zákona o spotrebiteľských úveroch vyplýva, že informácie pre rozhodnutie dodávateľa o tom, či zmluvu uzavrie alebo nie, si má veriteľ zabezpečiť sám a to aj v spolupráci so žiadateľom o úver. Pri získavaní relevantných informácií za účelom posúdenia úverovej schopnosti spotrebiteľa tak veriteľ vychádza ako z informácií dodaných spotrebiteľom a samozrejme ním aj preukázaných, tak z informácií, ktoré získava z iných dostupných zdrojov. Je povinnosťou veriteľa takto získané informácie zhromaždiť, vyhodnotiť ich dostatočnosť a rozhodnúť, či a ktoré informácie je nevyhnutné ďalej overovať. Za dostatočné sa považujú iba také informácie o príjmoch a výdavkoch, z ktorých je veriteľ schopný získať objektívny obraz o žiadateľovej finančnej situácii. Spotrebiteľ je povinný poskytnúť veriteľovi na jeho žiadosť úplné, presné a pravdivé údaje. Táto povinnosť však nezbavuje veriteľa konať s odbornou starostlivosťou, teda vyžiadať si od spotrebiteľa potrebné informácie, aktívne si zabezpečovať ďalšie primerané a objektívne zistiteľné informácie o spotrebiteľovi a takto získané informácie riadne vyhodnotiť. Schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver tak treba chápať ako situáciu, keď v závislosti na frekvencii splácania zostane spotrebiteľovi v jeho osobnom a domácom rozpočte dostatok finančných prostriedkov, aby mohol bez akýchkoľvek problémov a obmedzení splácať splátku v predpokladanej výške. Preto dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný a domáci rozpočet a to ako stranu príjmov, tak stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver. Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje.

20. Len samotné zhromaždenie informácií o klientovi, a navyše neúplné, nemožno samo o sebe považovať za náležité splnenie si povinnosti vyplývajúcej z ust. § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. Odvolací súd zastáva názor, že príjem aj rodinný stav klienta môžu byť vyhovujúce, ale pokiaľ veriteľ nepozná celkový objem výdavkov klienta, nemôže urobiť záver o tom, či klient je alebo nie je schopný splácať požadovaný úver. Bez toho, aby právny predchodca žalobcu skúmal aj iné aspekty, nemohol si utvoriť reálny obraz o majetkovej situácii žalovanej, potrebnej pre posúdenie jej schopnosti splácať dlh zo zmluvy. Z dikcie zákona: „posúdiť s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver“ logicky vyplýva, že s odbornou starostlivosťou schopnosť spotrebiteľa splácať spotrebiteľský úver nie je možné bez porovnania mesačných príjmov a výdavkov žiadateľa.

21. Vychádzajúc z vyššie uvedených teoretických východísk v kontexte s dôkazmi, ktoré súdu prvej inštancie predložil žalobca, je možné konštatovať, že právny predchodca žalobcu sa pri poskytovaní úveru žalovanej, posudzujúc jej úverovú schopnosť, uspokojil len, ako sám uviedol, s overením príjmu a zamestnania dopytom do Sociálnej poisťovne a zistením splátok iných úverov dopytom do SRBI. Právny predchodca žalobcu mal pritom, ako zo zákona o spotrebiteľských úveroch vyplýva, pri posúdení schopnosti dlžníka splácať úver konať s odbornou starostlivosťou. Odvolací súd má za to, že odborná starostlivosť poskytovateľa úverov je starostlivosťou odbornou vtedy, ak je komplexom účinných nástrojov umožňujúcich zhodnotiť potenciál spotrebiteľa splatiť úver, rozsah ktorých bude daný individuálnymi okolnosťami. Nie odbornou je aj vtedy, ak je povrchná, ak je jej zmyslom expanzia kvantity bez zohľadnenia kvality, a to nielen vo vzťahu k spotrebiteľom, ale aj vo vzťahu k vlastným zdrojom, ktoré sú neodbornou starostlivosťou potenciálne negatívne ohrozené taktiež. Aj keď totiž zákon ukladá spotrebiteľom povinnosť poskytnúť údaje umožňujúce posúdiť veriteľovi jeho schopnosť splácať úver, nezbavuje to veriteľa jeho povinnosti údaje získané od spotrebiteľa v rámci možností preveriť a následne profesionálne vyhodnotiť. Veriteľ musí náležite zisťovať schopnosť spotrebiteľa splácať úver a požadovať doklady k jeho tvrdeniam. Veriteľ by mal úverovú bonitu dlžníka aktívne zisťovať a preverovať.

22. Odvolací súd s poukazom na uvedené v kontexte so skutkovým stavom zisteným z dôkazov vykonaných v priebehu konania na súde prvej inštancie dospel k rovnakému právnomu záveru ako súd prvej inštancie o tom, že právny predchodca žalobca ako veriteľ porušil svoje povinnosti overiť úverovú schopnosť žalovanej ako spotrebiteľa, keďže jej poskytol úver bez overenia údajov o jej ekonomickej situácii, uspokojil sa s len s overením príjmu na základe dopytu Sociálnej poisťovne

a platobnej histórie dopytom do úverového registra, avšak bez akéhokoľvek ďalšieho preverenia a aktívneho zisťovania jej bonity so skúmaním jej výdavkoch (na zabezpečenie ubytovania, stravy, dopravy, atď.), rodinného stavu, počtu vyživovacích povinností a pod.. Dodávateľ musí okrem iného analyzovať spotrebiteľov osobný/domáci rozpočet, tak stranu príjmov, ako aj stranu výdavkov, a to vždy vo vzťahu ku konkrétnemu žiadateľovi o úver. Analýza iba niektorej zo strán rozpočtu sama o sebe k posúdeniu úverovej schopnosti nepostačuje. K posudzovaniu schopnosti žalovanej splácať spotrebiteľský úver pristúpil právny predchodca žalobca len formálne, nevytvoril si reálny obraz o celkovej majetkovej situácii žalovanej a jeho postup nenaplnil účel predpokladaný ustanovením § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch. Odvolací súd poukazuje na to, že pre posúdenie splnenia povinnosti v zmysle ustanovenia § 7 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch nie je smerodajné, aká bola reálna finančná, majetková, sociálna situácia spotrebiteľa, ale akým spôsobom dodávateľ (právny predchodca žalobcu) pristupoval k zisťovaniu a hodnoteniu bonity spotrebiteľa. Podľa dôvodovej správy k citovanému ustanoveniu, by toto ustanovenie malo zabezpečiť záujem veriteľov správne odhadnúť schopnosť spotrebiteľa splácať a správať sa tak obozretne jednak z pohľadu návratnosti úveru a jednak z pohľadu dôsledkov nezodpovedného požíčavania na strane spotrebiteľov.

23. V predmetnom spore nedošlo k platnému a účinnému zosplatneniu úveru právnym predchodcom žalobcu (§ 11 ods. 2 veta prvá zákona č. 129/2010 Z.z.), a teda ako správne konštatoval súd prvej inštancie z tohto dôvodu ani k platnému postúpeniu pohľadávky vyplývajúceho z úveru z OTP Banka Slovensko, a.s. na žalobcu na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 7.5.2021 pre rozpor s ustanovením § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z.z. (§ 39 Občianskeho zákonníka), s poukazom na čo bolo potrebné dospieť k záveru o nedostatku aktívnej legitimácie žalobcu v spore.

24. Ďalšie argumenty strán odvolací súd považoval pre rozhodnutie za nerozhodné, keď i podľa už konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov, súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzanými stranami. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku strany, ktorá ju nastolila. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty strán (porovnaj napr. rozhodnutia Ústavného súdu SR sp. zn. II.ÚS 251/2004, III.ÚS 209/2004, II.ÚS 200/2009 a pod.). Na ďalšiu argumentáciu strán, už nespôsobilú ovplyvniť posúdenie veci a zachádzajúcu do zbytočných podrobností, s ktorou sa už vypořiadal v odôvodnení svojho rozhodnutia prvoinštančný súd, teda odvolací súd nepovažoval za potrebné reagovať špecifickou odpoveďou.

25. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací napadnutý rozsudok podľa § 387 ods. 1 CSP z dôvodu vecnej správnosti potvrdil, keď súd právne podľa § 255 ods. 1 CSP rozhodol i o nároku na náhradu trov konania,

26. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP a § 255 ods. 1 CSP a v odvolacom konaní úspešnej žalovanej priznal proti žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v plnom rozsahu.

27. O výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník (§ 262 ods. 2 CSP).

28. Senát krajského súdu uvedený rozsudok prijal pomerom hlasov 3:0, teda jednohlasne.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP). Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak

- a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov,
- b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu,
- c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník,
- d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie,

e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo
f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je podľa § 421 CSP prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky,

a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu,

b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo

c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie v prípadoch uvedených v odseku 1 nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) (§ 421 ods. 2 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak

a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada,

c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvom pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b) (§ 422 ods. 1 CSP).

Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 2 CSP).

Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP).

Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP).

Dovolanie môže podať intervenient, ak spolu so stranou, na ktorej vystupoval, tvoril nerozlučné spoločenstvo podľa § 77 (§ 425 CSP).

Prokurátor môže podať dovolanie, ak sa konanie začalo jeho žalobou alebo ak do konania vstúpil (§ 426 CSP).

Dovolanie sa podáva v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom, prípadne má možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP). Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1).

Povinnosť podľa ods. 1 neplatí, ak je

a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa,

c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 420 možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

Dovolanie prípustné podľa § 421 možno odôvodniť iba tým, že rozhodnutie spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci (§ 432 ods. 1 CSP).

Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie právne posúdenie veci, ktoré pokladá za nesprávne, a uvedie, v čom spočíva nesprávnosť tohto právneho posúdenia (§ 432 ods. 2 CSP).

Dovolací dôvod nemožno vymedziť tak, že dovolateľ poukáže na svoje podania pred súdom prvej inštancie alebo pred odvolacím súdom (§ 433 CSP).

Dovolacie dôvody možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 434 CSP).
V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a prostriedky procesnej obrany okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného dovolania (§ 435 CSP).